Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (druhá komora)

z 29. októbra 2015*

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania — Právna ochrana databáz — Smernica 96/9/ES — Článok 1 ods. 2 — Pôsobnosť — Databázy — Topografické mapy — Nezávislosť prvkov tvoriacich databázu — Možnosť oddelenia týchto prvkov bez ovplyvnenia hodnoty ich informačného obsahu — Zohľadnenie účelu topografickej mapy pre užívateľov“

Vo veci C-490/14,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím Bundesgerichtshof (Nemecko) z 18. septembra 2014 a doručený Súdnemu dvoru 6. novembra 2014, ktorý súvisí s konaním:

Freistaat Bayern

proti

Verlag Esterbauer GmbH,

SÚDNY DVOR (druhá komora),

v zložení: predsedníčka prvej komory R. Silva de Lapuerta, vykonávajúca funkciu predsedníčky druhej komory, predseda Súdneho dvora K. Lenaerts (spravodajca), sudcovia J. L. da Cruz Vilaça, C. Lycourgos a J.-C. Bonichot,

generálny advokát: Y. Bot,

tajomník: V. Tourrès, referent,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní z 2. septembra 2015,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

— Freistaat Bayern, v zastúpení: U. Karpenstein a M. Kottmann, Rechtsanwälte,

— Verlag Esterbauer GmbH, v zastúpení: P. Hertin, Rechtsanwalt,

— nemecká vláda, v zastúpení: T. Henze, J. Kemper a D. Kuon, splnomocnení zástupcovia,

— belgická vláda, v zastúpení: J.-C. Halleux, L. van den Broeck a C. Pochet, splnomocnení zástupcovia,

— španielska vláda, v zastúpení: A. Gavela Llopis, splnomocnená zástupkyňa,

* Jazyk konania: nemčina.

— francúzska vláda, v zastúpení: D. Segoin, splnomocnený zástupca,

— talianska vláda, v zastúpení: G. Palmieri, splnomocnená zástupkyňa, za právnej pomoci S. Fiorentino, avvocato dello Stato,

— rakúska vláda, v zastúpení: G. Eberhard, splnomocnený zástupca,

— poľská vláda, v zastúpení: B. Majczyna, splnomocnený zástupca,

— portugalská vláda, v zastúpení: L. Inez Fernandes a L. da Conceição Esmeriz, splnomocnení zástupcovia,

— vláda Spojeného kráľovstva, v zastúpení: J. Kraehling, splnomocnená zástupkyňa, za právnej pomoci N. Saunders, barrister,

— Európska komisia, v zastúpení: T. Scharf a J. Samnadda, splnomocnení zástupcovia,

so zreteľom na rozhodnutie prijaté po vypočutí generálneho advokáta, že vec bude prejednaná bez jeho návrhov,

vyhlásil tento

Rozsudok

1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článku 1 ods. 2 smernice Európskeho parlamentu a Rady 96/9/ES z 11. marca 1996 o právnej ochrane databáz (Ú. v. ES L 77, s. 20; Mim. vyd. 13/015, s. 459).

2 Tento návrh bol podaný v rámci sporu medzi Freistaat Bayern (Slobodná krajina Bavorsko) a Verlag Esterbauer GmbH (ďalej len „Verlag Esterbauer“), rakúskym nakladateľstvom špecializujúcim sa na súbory turistických máp, v súvislosti s návrhom na zdržanie sa konania, uplatneným na základe nemeckého zákona o autorskom práve a súvisiacich právach (Gesetz über Urheberrecht und verwandte Schutzrechte, ďalej len „UrhG“).

Právny rámec

Právo Únie

3 Odôvodnenia 9, 10, 12, 14 a 17smernice 96/9 stanovujú:

„(9) keďže databázy sú veľmi dôležitým nástrojom vývoja informačného trhu v rámci spoločenstva a pretože tento nástroj sa bude využívať aj v mnohých ďalších oblastiach;

(10) keďže exponenciálny rast ročného objemu informácií generovaných a spracovaných vo všetkých oblastiach obchodu a priemyslu v spoločenstve aj vo svete si vo všetkých členských štátoch vyžaduje investovanie do rozvinutých informačných systémov spracovania;

…

(12) keďže takéto investície do moderných informačných pamäťových a postupových systémov sa nebudú uskutočňovať v rámci spoločenstva, pokiaľ nebude zavedený stabilný a jednotný systém právnej ochrany práv zostavovateľov databáz;

…

(14) keďže ochrana v zmysle tejto smernice môže byť rozšírená i na neelektronické databázy;

…

(17) keďže pojem ‚databáza' by mal zahŕňať zbierky diel, či už literárnych, umeleckých, hudobných alebo iných, alebo iných materiálov, napr. textov, zvukov, obrazov, čísel, faktov alebo údajov; tento pojem by sa mal vzťahovať na zbierky diel, údajov alebo ďalších nezávislých materiálov, ktoré sú systematicky alebo metodicky usporiadané a môžu byť individuálne prístupné;…"

4 Článok 1 smernice 96/9 nazvaný „Rozsah" stanovuje:

„1. Táto smernica sa vzťahuje na právnu ochranu databáz v akejkoľvek forme.

2. Na účely tejto smernice sa ‚databázou' rozumie zbierka nezávislých diel, údajov alebo iných nezávislých materiálov systematicky alebo metodicky usporiadaných a individuálne prístupných elektronickými alebo inými prostriedkami.

…"

Nemecké právo

5 § 87a ods. 1 prvá veta UrhG s názvom „Definície" preberá do nemeckého práva článok 1 ods. 2 smernice 96/9.

Spor vo veci samej a prejudiciálna otázka

6 Freistaat Bayern vydáva prostredníctvom Landesamt für Vermessung und Geoinformation (krajinský úrad pre zememeračstvo a geoinformácie) topografické celoplošné mapy pre celé Bavorsko v mierke 1:50 000. Verlag Esterbauer je rakúske nakladateľstvo, ktoré vydáva okrem iného atlasy, cestovateľské príručky a mapy pre cyklistov, horských cyklistov a inline kolieskových korčuliarov.

7 Freistaat Bayern sa domnieva, že nakladateľstvo Verlag Esterbauer protiprávne použilo jeho topografické mapy a prevzalo v nich uvedené údaje na účely zhotovenia vlastných máp. Freistaat Bayern sa teda na Landgericht München (Krajinský súd v Mníchove) domáhala, aby uložil nakladateľstvu Verlag Esterbauer povinnosť zdržať sa tohto konania a aby nariadil tomuto nakladateľstvu nahradiť škodu. Tento prvostupňový súd žalobe vyhovel v celom rozsahu.

8 Nakladateľstvo Verlag Esterbauer teda podalo odvolanie na Oberlandesgericht München (Najvyšší krajinský súd v Mníchove), ktorý rozsudok vydaný Landgericht München čiastočne zrušil. Oberlandesgericht pripustil podanie opravného prostriedku „Revision" na Bundesgerichtshof (Spolkový súdny dvor) len rozsahu, v akom zamietol návrhy Freistaat Bayern vychádzajúce z ochrany databáz podľa § 87a a nasl. UrhG.

9 Bundesgerichtshof sa v tejto súvislosti zamýšľa nad pôsobnosťou smernice 96/9 a nad prípadným zahrnutím topografických máp zhotovených Freistaat Bayern pod pojem „databáza" v zmysle článku 1 ods. 2 tejto smernice. Vnútroštátny súd sa konkrétne pýta, či údaje prevzaté z príslušného mapového materiálu žalobcu uvádzajúce súradnice určitých bodov zemského povrchu predstavujú „nezávislé materiály" v zmysle tohto ustanovenia.

10 Za týchto okolností Bundesgerichtshof rozhodol o prerušení konania a položil Súdnemu dvoru túto prejudiciálnu otázku:

„Je v súvislosti s otázkou, či ide o zbierku nezávislých materiálov v zmysle článku 1 ods. 2 smernice 96/9, keďže jednotlivé materiály možno od seba oddeliť bez toho, aby tým došlo k poškodeniu hodnoty ich informačného obsahu, určujúca akákoľvek predstaviteľná informačná hodnota alebo len taká hodnota, ktorá sa dá určiť na základe účelu príslušnej zbierky a so zohľadnením typického správania užívateľov, ktoré z toho vyplýva?“

O prejudiciálnej otázke

11 Svojou prejudiciálnou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa musí článok 1 ods. 2 smernice 96/9 vykladať v tom zmysle, že geografické údaje, ktoré sú extrahované z topografickej mapy na účely zhotovenia inej mapy a jej uvedenia na trh, zachovávajú po svojom extrahovaní dostatočnú informačnú hodnotu na to, aby ich bolo možné kvalifikovať ako „nezávislé materiály“ určitej „databázy“ v zmysle uvedeného ustanovenia.

12 V tejto súvislosti je potrebné priamo pripomenúť, že Súdny dvor už rozhodol, že priznanie širokého rozsahu pojmu „databáza“ v zmysle smernice 96/9, ktorý nie je obmedzený formálnymi, technickými alebo materiálnymi hľadiskami, zodpovedá cieľu sledovanému zákonodarcom Únie (pozri rozsudky Fixtures Marketing, C-444/02, EU:C:2004:697, bod 20, a Ryanair, C-30/14, EU:C:2015:10, bod 33).

13 Článok 1 ods. 1 uvedenej smernice uvádza, že táto smernica sa vzťahuje na právnu ochranu databáz „v akejkoľvek forme“.

14 Odôvodnenie 17 smernice 96/9 v tomto smere spresňuje, že pojem databáza by mal zahŕňať „zbierky diel, či už literárnych, umeleckých, hudobných alebo iných, alebo iných materiálov, napr. textov, zvukov, obrazov, čísel, faktov a údajov“ (pozri rozsudok Fixtures Marketing, C-444/02, EU:C:2004:697, bod 23). Z odôvodnenia 14 uvedenej smernice vyplýva, že ochrana priznaná touto smernicou sa vzťahuje tak na elektronické, ako aj na neelektronické databázy.

15 Analógová povaha topografických máp dotknutých v konaní vo veci samej, ktorá si vyžaduje ich digitalizáciu prostredníctvom skeneru na účely ich individuálneho využitia pomocou grafického programu, teda nebráni uznaniu ich kvalifikácie ako databázy v zmysle tej istej smernice.

16 Súdny dvor tiež rozhodol, že v kontexte extenzívneho výkladu pojem „databáza“ v zmysle smernice 96/9 nadobúda svoj osobitý charakter na základe funkčného kritéria (pozri rozsudok Fixtures Marketing, C-444/02, EU:C:2004:697, bod 27). Ako vyplýva z odôvodnení 9, 10 a 12 uvedenej smernice, právna ochrana založená uvedenou smernicou je zameraná na podporu rozvoja systémov plniacich úlohu systémov uskladnenia a spracovania s cieľom prispieť k rozvoju informačného trhu v kontexte charakterizovanom exponenciálnym nárastom objemu údajov vytvorených a spracúvaných vo všetkých sektoroch činností (pozri rozsudky Fixtures Marketing, C-46/02, EU:C:2004:694, bod 33; The British Horseracing Board a i., C-203/02, EU:C:2004:695, bod 30; Fixtures Marketing, C-338/02, EU:C:2004:696, bod 23, ako aj Fixtures Marketing, C-444/02, EU:C:2004:697, bod 39).

17 Kvalifikácia za databázu v zmysle článku 1 ods. 2 smernice 96/9 je podmienená existenciou zbierky „nezávislých materiálov“, t. j. materiálov, ktoré možno od seba oddeliť bez toho, aby bola dotknutá hodnota ich informačného, literárneho, umeleckého, hudobného alebo iného obsahu (pozri rozsudok Fixtures Marketing, C-444/02, EU:C:2004:697, bod 29).

18 Nakladateľstvo Verlag Esterbauer a Európska komisia poukazujú na skutočnosť, že v prípade analógových topografických máp je oddeliteľný materiál, ktorý je potrebné zohľadniť, zložený z dvoch údajov, pričom prvý zodpovedá „bodu geografických súradníc“, teda číselnému kódu

zodpovedajúcemu konkrétnemu bodu určenému súradnicami na dvojrozmernej mriežke, a druhý zodpovedá „mapovej značke“, teda číselnému kódu používanému výrobcom mapy na označenie konkrétneho prvku, napríklad kostolu. Verlag Esterbauer aj Európska komisia uvádzajú, že informačná hodnota týchto údajov je po ich extrakcii z topografickej mapy takmer nulová, keďže, pokiaľ ide o vyššie uvedený príklad, mapová značka „kostol“ uvedená v konkrétnom bode určenom geografickými súradnicami by bez poskytnutia ďalších informácií o umiestnení kostola neumožnila zistiť, že sa kostol nachádza v určitom meste alebo v určitej dedine.

19 V tomto smere je potrebné uviesť, že topografické mapy, ako sú topografické mapy dotknuté vo veci samej, slúžia ako základné produkty, s ktorých pomocou sa zhotovujú odvodené produkty selektívnou extrakciou prvkov z týchto máp. V konaní vo veci samej nakladateľstvo Verlag Esterbauer extrahovalo prostredníctvom digitalizácie z topografických máp Freistaat Bayern geografické údaje o vhodných turistických chodníkoch pre cyklistov, horských cyklistov a inline kolieskových korčuliarov.

20 Z judikatúry pritom vyplýva, po prvé, že nie len jednotlivý údaj, ale aj kombinácia údajov môže byť „nezávislým materiálom“ v zmysle článku 1 ods. 2 smernice 96/9 (pozri rozsudky Fixtures Marketing, C-444/02, EU:C:2004:697, bod 35, ako aj Football Dataco a i., C-604/10, EU:C:2012:115, bod 26).

21 Článok 1 ods. 2 smernice 96/9 teda nebráni tomu, aby sa tieto dva údaje uvedené v bode 18 tohto rozsudku alebo kombinácia viacerých údajov, ako sú geografické údaje o vhodných turistických chodníkoch pre cyklistov, horských cyklistov a inline kolieskových korčuliarov, mohli považovať za „nezávislý materiál“ v zmysle uvedeného ustanovenia, pokiaľ sa však extrakcia týchto údajov z danej topografickej mapy nedotkne hodnoty ich informačného obsahu v zmysle judikatúry uvedenej v bode 17 tohto rozsudku.

22 Po druhé Súdny dvor rozhodol, že hodnota informačného obsahu určitého prvku súboru nie je dotknutá v zmysle uvedenej judikatúry, ak po extrakcii uvedeného prvku z daného súboru má tento prvok autonómnu informatívnu hodnotu (pozri rozsudky Fixtures Marketing, C-444/02, EU:C:2004:697, bod 33, ako aj Football Dataco a i., C-604/10, EU:C:2012:115, bod 26).

23 K tomu je potrebné uviesť, že vytvorenie databázy, ktoré má smernica 96/9, ako tiež vyplýva z bodu 16 tohto rozsudku, podporovať prostredníctvom ňou zavedenej právnej ochrany, môže prvkom tvoriacim túto databázu dodať pridanú hodnotu v dôsledku ich systematického alebo metodického a individuálne prístupného usporiadania. Pokiaľ sa hodnota určitého prvku súboru zvýši v dôsledku jeho usporiadania v tomto súbore, jeho extrakcia z tohto súboru môže viesť k zodpovedajúcemu zníženiu hodnoty, ktoré však nebude mať vplyv na jeho kvalifikáciu ako „nezávislého materiálu“ v zmysle článku 1 ods. 2 smernice 96/9, pokiaľ si tento prvok uchová autonómnu informačnú hodnotu.

24 Z toho vyplýva, že zníženie informačnej hodnoty určitého prvku spojené s jeho extrakciou zo súboru, v ktorom sa nachádza, nevyhnutne nevylučuje možnosť zaradenia tohto prvku pod pojem „nezávislý materiál“ v zmysle článku 1 ods. 2 smernice 96/9 v prípade, že si uvedený prvok uchová autonómnu informačnú hodnotu.

25 Pokiaľ ide o otázku, ktorú si vnútroštátny súd kladie v súvislosti s posúdením autonómnej hodnoty prvkov tvoriacich topografické mapy, ako sú topografické mapy v konaní vo veci samej, a najmä o otázku, či sa musí táto hodnota posudzovať vzhľadom na účel takýchto máp alebo vzhľadom na ich predpokladané použitie zo strany typického užívateľa, je potrebné pripomenúť, že topografické mapy je možné používať na rôzne účely, ako napríklad na naplánovanie cesty medzi dvoma bodmi, na prípravu cyklistického výletu, na vyhľadanie názvu a umiestnenia cesty, mesta, rieky, jazera alebo kopca, šírky vodných tokov alebo výšky reliéfu.

26 Okrem ťažkosti pri určovaní hlavného cieľa alebo typického užívateľa takého súboru, ako je topografická mapa, by uplatnenie takéhoto kritéria na posúdenie autonómnej informačnej hodnoty prvkov tvoriacich súbor odporovalo vôli normotvorcu Únie priznať pojmu databáza široký rozsah.

27 Z judikatúry Súdneho dvora, najmä z rozsudku Fixtures Marketing (C-444/02, EU:C:2004:697), vyplýva, že autonómna informačná hodnota určitého prvku extrahovaného zo súboru sa má posudzovať so zreteľom na hodnotu informácie nie pre typického užívateľa daného súboru, ale pre každú tretiu osobu, ktorá má o extrahovaný prvok záujem. V uvedenom rozsudku totiž Súdny dvor určil, že údaje týkajúce sa určitého futbalového zápasu, extrahované spoločnosťou organizujúcou stávkové hry zo súboru vytvoreného organizátormi ligovej súťaže vo futbale, ktorý obsahoval informácie o všetkých zápasoch v rámci uvedenej ligovej súťaže, majú autonómnu hodnotu, pretože poskytujú tretím osobám dôležité informácie (pozri rozsudok Fixtures Marketing, C-444/02, EU:C:2004:697, bod 34).

28 Údaje zo súboru, ktoré sa samostatne hospodársky využívajú, ako sú údaje extrahované nakladateľstvom Verlag Esterbauer z topografických máp Freistaat Bayern, sú preto nezávislým materiálom databázy v zmysle článku 1 ods. 2 smernice 96/9, pokiaľ tieto údaje po svojej extrakcii poskytujú zákazníkom spoločnosti, ktorá údaje používa, relevantné informácie.

29 Za týchto podmienok je potrebné na položenú otázku odpovedať tak, že článok 1 ods. 2 smernice 96/9 sa má vykladať v tom zmysle, že geografické údaje, ktoré sú extrahované treťou osobou z topografickej mapy na účely zhotovenia inej mapy a jej uvedenia na trh, si po svojej extrakcii zachovávajú dostatočnú informačnú hodnotu na to, aby ich bolo možné kvalifikovať ako „nezávislé materiály“ určitej „databázy“ v zmysle uvedeného ustanovenia.

O trovách

30 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdnym dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (druhá komora) rozhodol takto:

Článok 1 ods. 2 smernice Európskeho parlamentu a Rady 96/9/ES z 11. marca 1996 o právnej ochrane databáz sa má vykladať v tom zmysle, že geografické údaje, ktoré sú extrahované treťou osobou z topografickej mapy na účely zhotovenia inej mapy a jej uvedenia na trh, si po svojej extrakcii zachovávajú dostatočnú informačnú hodnotu na to, aby ich bolo možné kvalifikovať ako „nezávislé materiály“ určitej „databázy“ v zmysle uvedeného ustanovenia.

Podpisy